

Posudek na diplomovou práci „Uplatnění absolventů oboru pedagogika v praxi“

Autorka: Lenka Kalvodová
Studijní obor: pedagogika

Diplomová práce se zabývá tematikou, která je pro katedru školní a sociální pedagogiky jistě velmi zajímavá, protože se pokouší zmapovat situaci a postavení absolventů oboru pedagogika na trhu práce. Je rozdělena na dvě části, jak je tomu obvyklé, tj. na část teoretickou a na část výzkumnou.

1. část – Teoretická východiska práce

Hned na začátku se musím zastavit u abstraktu, který předchází celé diplomové práci. Nemohu souhlasit již s první větou „práce se zabývá oblastí obecné pedagogiky, konkrétně možnostmi uplatnění absolventů obecné pedagogiky ...“. Jednak bych práci nezařadil do obecné pedagogiky a jednak neznám absolventy „obecné pedagogiky“. Myslel jsem, že se jedná o překlep, ale autorka v celé DP tento termín používá (je to velmi často, jenom namátkou: např. „Obecnou pedagogiku na PedF UK bylo možné studovat v kombinaci s druhým předmětem ...“ na str.26, nebo „bylo možné obecnou pedagogiku studovat jako pětiletý studijní obor“ na str. 28 atd. atd.), dokonce i v názvech kapitol (s.63 – Proč jste zvolil studium obecné pedagogiky, s.27, zcela nesmyslný název kapitoly „Obecná pedagogika v současnosti“ aj.), nebo i podivně „vysvětluje“ že se jedná o „čistou“ obecnou pedagogiku (Abstrakt), že existuje hlavní pedagogická disciplína „základy obecné pedagogiky“ (s.17)...

Možná by v teoretické části stálo za to, aby si autorka některé definice přečetla a ne je bezmyšlenkovitě používala, jako je tomu např. na s.19 u definování pedagogických disciplín, kde se sice konečně dopracovala k tomu, co to ta obecná pedagogika vlastně je, ale na druhé straně nelze definovat „teorii výchovy“ tak, že je to disciplína „v rámci filosofie výchovy, sociologie výchovy, obecné pedagogiky“ (propojení pedagogických disciplín jistě existuje, ale obsah či definici teorie výchovy nelze definovat pouze tím, že čerpá z jiných). Nevím, odkud čerpala definice pedagogických disciplín v této části (citace pouze u dvou), ale nemusela vždy sáhnout hned po té první, ale podívat se, jak je každá z disciplín definována ještě u dalšího alespoň jednoho autora).

Kapitola 1.3. „Pedagogika jako univerzitní obor“ není špatná. Někdy se nedostalo na citační informaci (viz. „r. 1905 prohlásil E. Durkheim „ na str.23, kde a kdy to prohlásil, či spíše napsal? Jedná se dnes o klasické dílo!). Zdá, že mnohé informace v této kapitole nejsou příliš relevantní k tématu práce – např. na str. 27 údaj, kolik v roce 1991 celkově studentů studovalo na PedF UK. Nebo když se rozepisuje či podává informaci o Boloňské deklaraci, tak se ptám proč?, když tuto informaci nezohledňuje k tématu práce, nebo proč se objevují na str. 38 a 39 tabulky, které ani neanalyzuje ... Některé informace by stály za větší ověření, např. na str. 28 to vypadá, že studenti oboru pedagogika neprojdou žádným kursem předškolní pedagogiky aj.

Velmi zajímavá je informace v kapitole „Výňatky ze zákona o pedagogických pracovnících“, a především kapitola „3. Možnosti uplatnění“, kde jsou údaje s výňatky z Kartotéky typových pozic.

2. část – Výzkumná část práce

Hned na začátku bych chtě poopravit autorku za název této části - „výzkumná část“. Ono ani tak nejde o výzkum, ale spíš o jakousi malou „výzkumnou sondu“ do problému. A to hned z několika důvodů:

- Výzkumná metoda – proč pouze jedna, tj. dotazník? Šlo by to pominout, ale to by nemohl být počet respondentů 27 za období let 1983 až 2006!
- Neporozuměl jsem tvrzení na str. 58 „poznatky byly vytěžovány PŘÍMO od sledovaného objektu“ (něco mi uniklo, byli rovněž dotazováni ústně?)
- Uplatnění absolventů od roku 1983 až 2006 byl původní záměr naší diplomantky, nebo to tak nějak vyšlo po návratu dotazníků?
- Často jsou jednotlivé výsledky dotazníku pouze informací, bez následné analýzy (občas ano, např. zajímavá část týkající se souvislostí s praxemi na s. 47).
- Rozptyl jednotlivých absolventů oboru pedagogika a to zejména k počtu respondentů je obrovský. Potom zastupují pouze jednotlivci jednooborové studium pedagogiky, stejně tak to je s absolventy obou pedagogika volného času a sociální pedagogika.
- Podobně jsem nenašel zohlednění toho, že její první absolventi nastupovali do prvního zaměstnání ve zcela odlišných ekonomických, politických a sociálních podmínkách. V tomto světle se nám mohou výsledky v tabulkách jevit jako zjednodušené.

Na závěr k části „výzkumné“ si dovoluji jednu poznámku: podobný výzkum, ale s daleko větším počtem respondentů, zpracovali Opekarová/Svatošová okolo roku 2000. Naše diplomantka tento výzkum s malinkým počtem respondentů jaksi zopakovala v pozměněné podobě. Proč? Proč se třeba nesoustředila jen na absolventy kteří nastoupili do praxe v posledních pěti letech (zda tam došlo k nějakému posunu vzhledem ke zmíněnému výzkumu). Nebo se mohla obrátit pouze na absolventy PedF UK v posledních pěti letech? A doplnit tak výzkum Opekarová/ Svatošová. Šlo a tak významný a publikovaný výzkum, že zde mohla autorka diplomové práce některé výsledky srovnat, bohužel k tomu došlo pouze okrajově.

Diplomová práce Lenky Kalvodové „Uplatnění absolventů oboru pedagogika v praxi“ splňuje požadavky kladené na vypracování a navrhuji hodnocení „dobře“

V Praze 11.12.2006

Doc. Jiří Prokop, katedra školní a sociální pedagogiky